

Sluttrapport

Kursdesign i nettbaserte og fleksible studier i norsk og spansk

Prosjektperiode: studieåret 2016/17

Rapportdato: 1. juni 2017

Av prosjektleder Berit Grønn

Studium: FEDV316 – 2

Digitale verktøy og medier i fleksibel og nettbasert utdanning.

Prosjektmedlemmer:

Førsteamanuensis i norsk Åshild Søfteland

Høgskolelektor i norsk Camilla Häbler

Dosent i norsk Arnstein Hjelde

Førsteamanuensis i spansk Kristin Hagemann

Førstelektor i spansk og fremmedspråksdidaktikk Berit Grønn (prosjektleder)

Digitale utviklingsprosjekter for fleksibel og nettbasert utdanning 2016/17

PULS, Høgskolen i Østfold

1. Prosjektets bakgrunn og overordnede mål

Prosjektet er et tverrfaglig samarbeid mellom tre fagansatte i norsk ved Avdeling for lærerutdanning (LU) og to fagansatte i spansk ved Avdeling for Økonomi, språk og samfunnsfag (ØSS), og omhandler design av fleksibelt og nettbasert tilbud i Norsk påbyggingsstudium og Spansk påbyggingsstudium, heretter kalt NOPÅ og SPPÅ. Spansk årsstudium ved HiØ har hatt nettbasert studietilbud siden 2011, SPPÅ siden 2015. «Spansk» har følgelig flere års erfaring med å designe studier for nettstudenter som er spredt over hele Norge/verden. Studietilbudet i norsk ved HiØ har hittil vært campusbasert, men NOPÅ skal være nettbasert og fleksibelt. Prosjektmedlemmene i norsk har imidlertid mye erfaring med utforming av nettbaserte lærings- og vurderingsformer i forbindelse med sin campusundervisning. Hovedideen med prosjektet er at deltakerne skal bistå hverandre faglig og metodisk, og dra veksler på tidligere erfaringer med kursdesign (både campus og nett), og utvikle innovative ideer på tvers av de to fagene. De overordnede målene i prosjektet er å

- utvikle studiemodeller som bygger på felles møtepunkter mellom norsk og spansk og som ivaretar fagenes egenart
- designe emner av høy kvalitet og tilrettelegge for studentaktive læringsformer
- utvikle ressurser til omvendt undervisning (Flipped Classroom)
- spre resultatene til andre fagmiljøer gjennom interne og eksterne kanaler
- sikre framtidig rekrutteringsgrunnlag for oppstart av *Masterstudium norsk i skolen* (MFRISK) og innlemmelse av spansk i *Masterstudium i fremmedspråk i skolen* (MNORSK) ved HiØ

2. Teoretisk ramme

Boken *Digital Didactical Designs. Teaching and Learning in CrossActionSpaces* (Jahnke, 2016) danner det teoretiske utgangspunktet for prosjektet. I tillegg baserer vi oss på følgende litteratur om nettbasert kursdesign og digitale læringsformer (Biggs & Tang, 2007; Fosslund, 2015), omvendt klasserom (Foldnes, 2016; Sams & Bergmann, 2013) og fagdidaktikk (Hvistendahl, 2001).

I design av digital undervisning og læring skiller Jahnke (2016: 16) mellom tre lag, eller nivåer: 1) forholdet mellom lærere, studenter og innhold, 2) den digitale, didaktiske designen, og 3) de didaktiske rammene, som for eksempel utforming av studieplaner (inkludert summative vurderingsformer), utdanningsinstitusjonens strategier, kursutviklernes kompetanse, kompetansen hos teknisk support og lignende. I en læringskontekst definerer Jahnke *design* som «the act of modeling teaching and learning practice» med det for øyet å

finne fokusområder og tydeliggjøre kjernespoørsmål (ibid.: 12). Digital didaktisk design består således av fem bestanddeler: 1) studentmedvirkning i utforming av læringsmålene (*co-aims*), 2) komplekse problemløsningsoppgaver, 3) guidet refleksjon som støtte i læringsprosessen (*process-based assessment*), 4) sosiale og faglige bånd og roller, og 5) læringsoppdrag (*learning expeditions*) (ibid. 13). Disse komponentene utgjør en helhet (*constructive alignment*), som bidrar til å skape nye læringsmuligheter, studentaktiv læring og læringskvalitet, jamfør Biggs & Tang (2007).

Foldnes (2016: 39) beskriver omvendt klasserom som «a type of blended learning approach is used whereby traditional lectures are moved outside the classroom through the use of online videos». I selve undervisningen legges det da opp til studentaktive læringsformer, for eksempel problemløsningsoppgaver studentene skal løse individuelt eller gjennom samarbeid i par/grupper. Samarbeidslæring (*cooperative learning*) skjer når studenter samarbeider for å nå læringsmål, gjennom diskusjon og ved å gi respons til hverandre. Det er blitt forsket en del på omvendt klasserom, særlig innen grunnopplæringen, men mye forskning gjenstår, særlig innen høyere utdanning, før man kan fastslå hvordan man best kan implementere omvendt klasserom (ibid.: 40).

Dette prosjektet inngår som en del av kompetanseutvikling av ansatte i en lærende organisasjon, og vi støtter oss derfor også på litteratur om prosjektarbeid (Aakre & Scharning, 2016; Karlsen; 2013), organisasjonsutvikling, nyskaping og innovasjon (Yukl, 2009; Govindarajan & Trimble 2010; Garvey & Williamson; 2002; Klev & Levin, 2002). I følge Yukl (2009: 200) kjennetegnes lærende organisasjoner ved at de tilegner seg kunnskap raskt og bruker denne til å bli mer effektive: «Verdien av læring, nyskaping, utprøving, fleksibilitet og initiativ er i disse organisasjonene godt innebygd i organisasjonskulturen». Han understreker viktigheten av at man i oppstarten av en prosess skaffer seg en oversikt over de ulike kunnskapskildene man allerede har tilgang til eller ønsker å oppsøke, internt og eksternt. Innhenting av kunnskap innad i egen organisasjon gjennom erfaringsdeling er effektiv og ressurs sparende. Et tverrfaglig er en møteplass der praksisbasert og taus kunnskap deles, det vil si den kunnskap som man har opparbeidet seg ved å løse ulike arbeidsoppgaver. På denne måten blir den tause kunnskapen gjort tilgjengelig og meningsfull for andre (Klev og Levin 2002: 99).

Garvey og Williamson (2002: 112-114) fremholder at kreative prosesser er sosialt betinget, de skjer i samspill med omgivelsene, med interne og eksterne aktører, og deres suksess avhenger blant annet av hva slags støtte organisasjonen gir og hvordan man klarer å etablere og utnytte nettverk. Innovative organisasjoner er åpne for nye ideer og impulser, som

videreutvikles ved at de ansatte tør å gå utover det konvensjonelle, det som er opplest og vedtatt. Men det å være kreativ og komme opp med nye ideer (*ideas*) er, ifølge Govindarajan og Trimble (2010: 3), ikke tilstrekkelig, man må også sørge for at ideene kan settes ut i livet (*execution*).

3. Arbeidsprosessen

I utlysningsteksten til prosjektet ble fagansatte med ideer til prosjekter på tvers av fag og av avdelinger oppfordret til å søke. De fagsansatte i norsk og spansk hadde allerede før utlysningen diskutert mulighetene for et samarbeid, og bestemte seg for å søke. For at et tverrfaglig prosjekt skal kunne lykkes, må en del nøkkelfaktorer være på plass, blant annet tillit, god intern kommunikasjon og rom for refleksjon (Røyne m.fl., 2017). Dette fordrer gjensidig respekt for hverandres faglige ståsted og kompetanse, slik at forståelse for prosjektmedlemmenes respektive fagområder kan skapes. Som ledd for å oppnå det la prosjektleder opp til tillitsbasert ledelse, som kan forstås som «[i] hvilken grad en leder tar sjansen på å stole på sine medarbeideres kompetanse og motivasjon til å gjøre en god jobb» (Kuvaas, 2017).

I tildelingen av prosjektmidlene ble det vektlagt at prosjektene skal bidra til erfaringsdeling og nettverksbygging, noe prosjektgruppa har lagt stor vekt på gjennom hele arbeidsprosessen, gjennom kunnskapsinnhenting og nettverksbygging i ulike kontekster og på ulike nivåer, internt i egen organisasjon og eksternt: 1) innad i hvert av de to fagmiljøene (norsk) (spansk), 2) på tvers av de to fagmiljøene (norsk og spansk), 3) med andre fagansatte/administrative ansatte ved HiØ, og 4) med eksterne aktører og samarbeidspartnere ved andre UH-institusjoner, nasjonalt og internasjonalt.

I løpet av prosjektperioden har hele prosjektgruppa hatt fem fysiske møter på to-fire timer på campus Remmen i Halden. I tillegg har enkeltmedlemmer i prosjektgruppa hatt jevnlig møter, både innad og på tvers av fagene. De fysiske samarbeidsmøtene har omhandlet temaer som pedagogisk bruk av digitale verktøy, design og organisering av nettbasert undervisning, veiledning og vurdering. Møtene har gjennomgående vært preget av erfaringsdeling, refleksjon, kreativitet og nyskaping. Alle formelle møter er blitt referatført og distribuert til prosjektmedlemmene per e-post, slik at alle har kunnet holde seg oppdatert, også om møter som bare enkeltmedlemmer har avholdt. Da alle medlemmene har arbeidsplass på campus Remmen, har det ikke vært uttrykt behov for nettmøter.

3.1. Prosjektplan

I planleggingsprosessen vektla vi å finne felles møtepunkter, formulere nyskapingsmål, skisserte samarbeidsformer og forventede resultater. Det ble lagt opp til at medlemmene skulle ha gehør for hverandres ideer og være åpne for å lære av overraskelser og feil. På oppstartsmøtet 30.09.16. ble prosjektkonteksten diskutert, både innad i organisasjonen og i forhold til studentrekruttering, jamfør nødvendigheten av å identifisere omgivelsene til prosjektet som ledd i å kunne lykkes (Aakre og Scharning, 2016: 30). Studentrekrutteringen til SPPÅ skjer på nasjonalt plan og er jevnt over god. I tillegg til presentasjonen av studiet i HiØs studiekatalog markedsfører de fagansatte i spansk studiet på nettsider opprettet for spansklærere (Facebook, Den norske spansklærerforenings blogg og lignende). Prosjektmedlemmene i norsk så for seg at rekrutteringen til NOPÅ i første omgang ville skje regionalt blant studenter som hadde gjennomført årsstudiet på campus Halden, men målet er at den på sikt også skal skje nasjonalt. Prosjektgruppa tenker at en god og gjennomtenkt kursdesign er én av flere avgjørende suksessfaktor for økt studentrekruttering og gjennomstrømming, og vil bistå hverandre for å nå følgende felles mål:

- designe kurs som tilrettelegger bedre for både synkron og asynkron kommunikasjon mellom lærer-student og studentene imellom, i og utenom undervisningen
- drive FoU-arbeid sammen for å (videre)utvikle egen nettbasert kursdesign, undervisning- og veiledningspraksis

Ovennevnte mål inngår i de to nivåene som Jahnke (2016) kategoriserer som didaktiske rammer og digital didaktisk design. De didaktiske rammene innbefatter institusjonens strategi og studieplanarbeid. I strategisk plan for perioden 2015-2018 er HiØs visjoner og mål blant annet at de ansatte skal

- være pedagogisk nyskapende, faglig motiverende og gi muligheter for utvikling
- ha et dynamisk arbeids- og forskningsmiljø som fremmer samarbeid internt og eksternt
- utvikle pedagogiske metoder og studiemodeller med digitale løsninger som styrker studentenes læringsutbytte
(Høgskolen i Østfold, 2015: 9 og 12)

En vesentlig forskjell mellom SPPÅ og NOPÅ er at førstnevnte er et rent disiplin-fag, mens det andre tar for seg både faglige og didaktiske temaer. For å avgrense prosjektet, *hva* vi skulle samarbeid om, identifiserte vi tematiske innfallsporther studiene har til felles: Innen litterære

emner legger SPPÅ hovedvekten på migrasjonslitteratur og moderne spanskspråklig litteratur og film, mens norsk konsentrerer seg om litterære klassikere, særlig Ibsens dramatikk. Felles for begge fag er behov for å utarbeide asynkrone læringsressurser som introduserer studentene for litterære sjangre (epikk, lyrikk, drama) og litteraturteori. Innen språklige emner vektlegger SPPÅ dialektale varianter i målspåkområdet (fonologiske, grammatiske og leksikalske varianter), pragmatikk og sosiolingvistik. I norsk vektlegges fordypning i språkstrukturer før og nå gjennom ulike innfallsvinkler (dialektologi/sosiolingvistik, språktilegnelse og språkvitenskapelig metode). Felles for begge fag er behov for å utarbeide ressurser som gir studentene innføring i begreper de vil trenge i arbeidet med fagstoffet. Studentene på spansk må i dessuten kunne relatere de faglige begrepene på spansk til de norske, og vice versa.

Prosjektmedlemmene kom fram til å samarbeide om

- revisjon av studieplaner
- utforming/forbedring av det digitale didaktiske designet
- sentrale didaktiske aspekter ved nettbasert kursdesign
- utvikling av ressurser for omvendt klasserom
- forskning og utvikling (FoU)

Arbeidsmåtene skulle være å

- dele erfaringer og gi tilbakemeldinger på hverandres utkast til revisjon av studieplaner
- diskutere og reflektere rundt digital didaktisk kursdesign
- bistå hverandre og gi tilbakemeldinger på hverandres skisser/manus til omvendt klasserom/asynkrone læringsressurser
- lese hverandres utkast til faglige bidrag og vitenskapelige artikler innen temaer i prosjektet
- utforme søknader om interne og/eller eksterne midler til videreføring/spissing av utvalgte temaer i prosjektet

Vi ble enige om ikke å lage en felles kursdesign for NOPÅ og SPPÅ, men at noen av de asynkrone læringsressursene bør gjøres tilgjengelig for studenter i begge fag. For å avgrense samarbeidsområdene ytterligere gjennomførte vi en enkel SWOT-analyse (jfr. Karlsen, 2013: 289) i den hensikt å kartlegge styrker og svakheter og felles utfordringer. Resultatene fra SWOT-analysen er utførlig beskrevet i første delrapport, og her fremheves følgende:

<p>Strengths</p> <ul style="list-style-type: none"> - motiverte for å drive nyskapende arbeid - mye erfaring med utvikling og revisjon av studieplaner, utforming av semesterplaner, design av læringsplattform, studentaktive lærings- og vurderingsformer, - god kjennskap til asynkron veiledning og vurdering <p>Norsk: -gode kunnskaper om og erfaring med å lage undervisningsopptak</p> <p>Spansk - mye erfaring med å designe nettbaserte studietilbud - gode kunnskaper om og erfaring med synkron, nettbasert undervisning, veiledning og vurdering</p>	<p>Opportunities</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskutere og reflektere over fagdidaktiske aspekter i digital didaktisk kursdesign - lage kvalitetssikrede asynkron læringsressurser - skape positive holdninger til språklig variasjon og språklæring hos studentene - styrke hverandre gjensidig i FoU-arbeid - profilere HiØs satsing på nettbaserte og fleksible studier intern og eksternt
<p>Weaknesses</p> <p>Spansk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - begrenset erfaring med undervisningsopptak <p>Norsk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liten erfaring med synkron nettbasert undervisning- og vurderingsformer 	<p>Threats</p> <ul style="list-style-type: none"> - undervisningen blir for instrumentell og lærerstyrt - for kompleks design kan føre til frustrasjon hos studentene og frafall <p>Spansk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - delingen av tidligere erfaringer blir det primære og vi «glemmer» at vi selv skal drive nyskapende arbeid

Yukl (2009: 197) poengterer viktigheten av å se potensialet i ideer og beslutte hvilke som skal videreutvikles. I det videre arbeidet prioriterte vi 1) revisjon av studieplan, og 2) bestemme konkrete temaer, forberede og utvikle ressurser for omvendt klasserom, inklusive manusskriving for screencasts. Vi utarbeidet så en prosjektplan (*hvem skulle gjøre hva, når og hvordan*).

Studieplanrevisjon hadde førsteprioritet høsten 2016, da dette arbeidet ga grunnlag for videre didaktisk design. Studieplanen for NOPÅ ble opprinnelig utarbeidet som campusstudium, og ble nå tilpasset et nettbasert tilbud (organisering, arbeids- og vurderingsformer). Studieplanarbeidet for spansk beskrives nedenfor i pkt. 3.3. og 4. I de

tverrfaglige møtene har grunnleggende spørsmål som *hvordan* tilrettelegge for faglig refleksjon, diskusjon og progresjon i den synkrone nettundervisningen blitt reist, noe som har vært nødvendig for å kunne ta innover seg de andres problemforståelse og forslag til løsninger (Røyne m.fl., 2017). «Spansk» har da delt sine erfaringer med «norsk», blant annet om mengden av fagstoff og hvilke typer oppgaver som egner seg å legge ut på læringsplattform i forkant av den synkrone undervisningen, og hvordan faglærer tilrettelegger for samarbeidslæring i den synkrone nettundervisningen. Dette kan for eksempel gjøres ved at studentene får en problemløsningsoppgave de skal løse i par eller grupper, der de sammen skal diskutere seg fram til et felles svar, jamfør Foldnes (2016: 44). «Spansk» har erfart at strukturen ikke bør være for kompleks med for mange (og vanskelig tilgjengelige) læringsaktiviteter og spesifikke underordnede verktøy, da dette kan forvirre studentene, noe som er i tråd med Fosslund (2015: 70). For at studenten skal klare å opprettholde konsentrasjonen, bør ikke øktene i den synkrone nettundervisningen ikke være for lange, én økt i spanskfaget pleier å være på 2 x 45 minutter. «Spansk» har også delt all informasjon de pleier å gi nye studenter før studiestart med «norsk». Formålet med denne erfaringsdelingen er ikke at «norsk» skal kopiere «spansk», men at de utvikler egne teorier om hva som fungerer best for dem.

Vårsemesteret 2017 ble viet til mer konkret planlegging av kursdesignen, *hva* som skal læres, *hvorfor*, *hvordan*, *hvor* og *når*, jamfør Hvistendahl (2011). Ifølge Janke (2016: 12) deles digital didaktisk design i to faser: planlegging og implementering av sosiotekniske og pedagogiske prosesser som stimulerer til læring. Det vil si, selve implementeringen av designet prosjektmedlemmene har utviklet vil først skje høstsemesteret 2017 når studiene kommer i gang. Det er følgelig først da vi kan gå nærmere inn på og analysere nivået som Jahnke kategoriserer som forholdet mellom lærere, studenter og innhold. I design- og planleggingsfasen våren 2017 kunne prosjektgruppa fokusere på og diskutere en rekke eventualiteter, men det var umulig på daværende tidspunkt å ta hensyn til alle realiteter, da disse ikke vil være tilgjengelige før høstsemesteret 2017. Dette betyr at kursdesignet ennå ikke er komplett, men vil være gjenstand for en kontinuerlig evaluering høsten 2017, der studentene inviteres til å være medskapere: Gjennom hele høstsemesteret vil faglærerne involvere studentene i evalueringen, justeringen og forbedringen av den digitale didaktiske designen, da kursdesign er en dynamisk og kontinuerlig refleksjonsprosess som også inkluderer studentene (*process-based assessment*).

3.2.Konkretisering av samarbeidet om asynkrone læringsressurser

I januar 2017 skisserte prosjektgruppa form og innhold til de asynkrone læringsressursene som skal legges ut på læringsplattform. Begge fag har allerede en god del asynkrone læringsressurser, men ønsker å supplere disse. Noen av disse ressursene skal a) fungere som repetisjon/støtte for manglende forkunnskaper, b) gi en innføring i eller oversikt over sentrale temaer i studiet, og c) invitere til fordypning i utvalgte temaer. Gruppa diskuterte mulige presentasjonsformer, og vil variere den noe: Enkelte ressurser skal være i form av screencasts (lyd-bilde-kommunikasjon i kombinasjon med PowerPoint), andre videosnutter med muntlige intervjuer av interne fagansatte/eksterne aktører om spesifikke temaer. På sikt ønsker vi også å gjøre opptak av faglige forklaringer ved hjelp av digital tavle (på campus). Noen screencasts/videosnutter, som hovedsakelig dreier seg om begrepsinnlæring, være rettet mot både norsk- og spanskstudenter.

Screencasts om språklige temaer (på norsk for både norsk- og spanskstudenter):

- ordklasser og fraser (terminologi)
- transitive og intransitive verb
- formelle subjekter/ekspletiver
- passiv
- innføring/fordypning i pragmatikk, sosiolingvistikk og dialektologi
- hvordan skrive om et språklig emne med bruk av teori

Screencasts om språklige temaer (for spanskstudenter):

- transitive og intransitive verb på spansk
- ordklasser og fraser (terminologi)
- formelle subjekter/ekspletiver på spansk
- samsvar på spansk
- passiv på spansk
- pronominalsystemet på spansk
- det spanske språks opprinnelse
- innføring i dialektale hovedområder i det spanskspråklige området
- innføring i pragmatikk på spansk

Screencast om litteratære temaer (på norsk for norsk- og spanskstudenter):

- drama som sjanger
- grunnleggende dramateoretiske begreper
- om oppgaveskriving (og semesteroppgave)

Screencasts for norskstudenter:

- oversikt over Ibsens samtidsdramaer
- Ibsens dramatiske teknikk etter 1877

Medlemmene bestemte seg for å starte med noen utvalgte temaer og satte i gang hver for seg å skrive manus til screencasts. Selve opptakene vil gjennomføres i løpet av juni og august, samt utover høstsemester 2017. I høstsemesteret vil studentene kunne gi tilbakemeldinger på screencasts, og de fagansatte kan på bakgrunn av disse justere/forbedre opptakene. I selve manusskrivingen har prosjektgruppa hittil ikke benyttet digitale samskrivingsverktøy, men det kan bli aktuelt i tiden framover når arbeidsformene i prosjektet implementeres i vanlig drift.

En annen oppgave prosjektgruppa tok fatt på våren 2017 var å velge ut gode eksterne nettressurser som kan innlemmes i kursdesignen. På spansk, for eksempel, finnes det utallige interaktive læringsressurser på nett, men av svært varierende kvalitet. Ved å vise studentene hva vi faglærere vurderer som relevante ressurser av god faglig og pedagogisk kvalitet, kan studentene etter hvert selv være med på finne og foreslå nettressurser som kan innlemmes. På denne måten vil studentenes læringspreferanser og -behov komme tydeligere fram, samtidig som de blir delaktige i utformingen av kursdesignen, noe som kan bidra til økt studentengasjement, bedre læringsresultater og gjennomstrømming.

I kjølvannet av prosjektgruppas diskusjon rundt asynkrone læringsressurser oppstod en idé om at HiØ bør skape en åpen språkside/portal/blogg som samlet synliggjør institusjonene satsning på språkfag, både som fagdisiplin og som fag i lærerutdanningene. Prosjektgruppa mener dette vil være en god måte å profilere det gode arbeidet som gjøres innen språk ved HiØ, eksempelvis en samleside som viser hvilken forskning som drives innen fremmedspråksdidaktikk. Et stort fortrinn HiØ har sammenlignet med en god del andre UH-institusjoner, er at språkmiljøene ved avd. LU og avd. ØSS, allerede samarbeider tett, og HiØ kan gjøre seg mer attraktiv, både som studiested og som samarbeidspartner innen FoU, ved å synliggjøre dette bedre.

3.3. Endringer i løpet av arbeidsprosessen

I løpet av prosjektperioden har det skjedd en god del endringer, som har gjort at prosjektgruppa har måttet justere opprinnelig prosjektplan. Noen av disse endringene har skapt nye muligheter og gitt uventede positive resultater (se pkt. 4). Andre har opplevdes som hindringer på veien. Prosjektgruppa har da forsøkt å finne alternative løsninger, og stort sett lyktes med det. I denne rapporten er endringene i løpet av arbeidsprosessen gruppert slik: 1) forsinket oppstart av prosjektet, 2) tidspunkt for igangsetting av NOPÅ, 3) inkludering av Spansk årsstudium i prosjektet, 4) nytilsetting i spansk og endring i ansvarsområder i spansk, 5) kansellering av tredagers arbeidsintensivt seminar for prosjektgruppa, 6) deltakelse i pilotprosjekt Canvas.

Prosjektperioden startet i august 2016, men prosjektgruppa fikk ikke avholdt sitt første tverrfaglige samarbeidsmøte før 30.09.16. Dette skyldtes hovedsakelig andre pålagte arbeidsoppgaver: Samtlige prosjektmedlemmer var involvert i skrivningen av HiØs søknad til NOKUT om Master i grunnskolelærerutdanningene trinn 1-7 og 5-10. Dette var et omfattende arbeid som hadde såpass stor strategisk betydning for HiØ at det måtte prioriteres. Prosjektgruppa løste dette ved at de respektive fagmiljøene, norsk og spansk, holdt hvert sitt møte i forkant av 30.09.16, der de kartla eget ståsted og vurderte egne mulige bidrag i prosjektet, noe som viste seg å være en effektiviserende løsning.

Ved prosjektets oppstart var det ennå ikke bestemt om NOPÅ skulle igangsettes i januar eller august 2017. Da prosjektplan skulle utformes med konkrete tidsfrister og milepæler, måtte prosjektleder følgelig ta høyde for begge alternativer, noe som var mer arbeidskrevende tidsmessig. I slutten av oktober 2016 ble det avgjort at NOPÅ skulle tilbys som deltidsstudium H-17, med emner à 15 studiepoeng fordelt på to semestre; *Norsk/nordisk språkstruktur før og nå* høstsemesteret 2017 og *Norsk/nordisk dramatisk litteratur* vårsemesteret 2018. Prosjektleder modifiserte prosjektplanen deretter.

Ved prosjektets oppstart hadde de to prosjektmedlemmene i spansk ansvar for hvert sitt språkemne på henholdsvis års- og påbyggingsstudiet. Allerede på det første interne samarbeidsmøtet for spansk, kom de fram til at de to studiene burde få et mer enhetlig uttrykk, både når det gjaldt kursdesign, form og innhold. De inkluderte derfor årsstudiet i prosjektet og reviderte i fellesskap studieplanene og gjennomgikk styrker og svakheter ved daværende design. Gjennom dette arbeidet identifiserte de hva som fungerer godt (den nettbaserte synkron undervisningen og veiledningen) og enkeltområder med forbedringspotensial: a) emnebeskrivelser og semesterplaner som legger opp til en jevnere studieprogresjon, på tvers av emnene i årsstudiet og som bedre forbereder studentene på SPPÅ, b) behov for supplerende asynkron læringsressurser, og c) forbedringer i tilretteleggingen for studentaktive læringsformer.

Nytilsetting av professor i spansk i januar 2017 førte til omrokking i emneansvar. Prosjektleder fikk ansvar for emnet *Spanskspråklig litteratur og samfunn I*, som hun ikke har undervist i tidligere. Dette gjorde at hun måtte sette seg inn i uforutsett mye nytt fagstoff i løpet av V-17, samt samarbeide enda tettere enn tidligere med andre fagansatte i spansk, i planleggingen av innhold i screencastene til omvendt klasserom i ovennevnte emne.

Et planlagt tredagers arbeidsintensivt seminar for prosjektgruppa 24.-27 april 2017 ble avlyst på grunn av omstendigheter som ligger utenfor gruppas myndighetsområde. Planlagt innhold på arbeidsseminaret var responsgivning på manus til screencasts/videosnutter, felles

FoU-samarbeid (ideer og skisser til sampublikasjoner) og planlegging av søknad om eksterne midler til videre felles prosjekt. Avlysningen medførte at kun de to prosjektmedlemmene i spansk fikk anledning til å gjennomføre det planlagte seminaret, men da i en annen form: De benyttet tiden til innledende samarbeidsmøter med to UH-institusjoner i Spania, der inngåelse av avtaler om student- og ansattmobilitet innen språkfag, inklusive norsk, ble diskutert, herunder samarbeid om didaktisk design (både digital og campusbasert), deltakelse i hverandre campus og online-studietilbud (gjesteforelesninger) og FoU. Det har vært umulig å samle hele prosjektgruppa til arbeidsseminar i mai og juni grunnet eksamensavvikling, deltakelse på andre seminarer og konferanser og FoU-arbeid, men prosjektgruppa har til hensikt å fortsette samarbeidet utover prosjektperioden.

Deltakelse i pilotprosjekt for innføring av Canvas studieåret 2017/18 har gjort at fagmiljøene har måttet vente med å designe rommene i læringsplattformen, men det anser de som en god mulighet for ytterligere forbedringer, ikke et hinder.

4. Resultater

Her presenteres utvalgte illustrerende eksempler på oppnådde resultater siden det vil være altfor omfattende å inkludere alle. Eksempelene vil i stor grad omhandle planleggingsarbeid, fordi det er spesielt i denne fasen at prosjektmedlemmene har hatt gjensidig nytte av hverandre.

De reviderte studieplanene er publisert på HiØs nettsider. NOPÅ har kunnet høste av «spansk» sine erfaringer med nettbasert kursdesign, noe som blant annet reflekteres i studiets oppbygging, organisering og arbeidsformer. Både NOPÅ og SPPÅ legger opp til ukentlig synkron undervisning, for å sikre studieprogresjon, med tilbud om frivillige samlinger på campus for studenter som har ekstra behov for bearbeiding av fagstoff. De muntlige arbeidskravene på nett, både innen norsk- og spanskfaget, legger opp til samhandling mellom student-faglærer og studentene imellom, så vel asynkront som synkront. Eksempelvis inkluderer digital muntlig presentasjon i emnene *Norsk/nordisk dramatisk litteratur* og *Spanskspråklig litteratur og samfunn 1* ulike former for tilbakemeldinger og respons fra faglærer/medstudenter.

Studieplanene for spansk års- og påbyggingsstudium har fått et mer helhetlig uttrykk, særlig når det gjelder innholdskomponenten, kontinuitet og progresjon, blant annet ved at enkelte språkrelaterte temaer fra *Spansk språk 1* er blitt integrert i *Spanskspråklig litteratur og samfunn 1*. Prosjektmedlemmene har blitt mer bevisst enn tidligere på hvordan bygge broer mellom enkeltemner og studier på høyere nivå.

Avgjørelsen om at NOPÅ tilbys fra august, i stedet for januar 2017, ga prosjektgruppa bedre tid til å diskutere grunnleggende spørsmål vedrørende kursdesignet, noe som har bidratt til bedre kvalitetssikring.

Som resultat av prosjektet er innholdsstrukturen i litteratur- og kulturdelen i Spansk årsstudium endret: Enkelte temaer i *Spanskspråklig litteratur og samfunn 2* er flyttet til modul 1. Formålet med dette er å gi studentene et bedre grunnlag for temaer de skal jobbe med i modul 2. I kjølvannet av arbeidet med screencasts har det oppstått et tettere samarbeid med a) prosjektmedlem i norsk om litterære sjangere, og b) fagansatte i spansk ved UiO, om supplerende digitale læringsressurser i spanskspråklig litteratur. Det førstnevnte samarbeidet omhandler spesifikke temaer innen dramajangeren. «Norsk» har gitt «spansk» en rekke tips på norskspråklig litteratur studenter og fagansatte i spansk kan støtte seg på i arbeid med litterære sjangre. I tillegg er fagansatte i spansk blitt invitert til å benytte ressurser fra digital antologi utarbeidet av UiO (<http://scalar.usc.edu/works/literalia/mecanpolis>). Den digitale antologien inneholder ulike støtteressurser som vil fungere som stillas for studenten i arbeid med tekstene. Fagansatte og studenter kan i løpet av studieåret 2017/18 gi tilbakemeldinger om hvordan antologien fungerer i undervisningen og komme med innspill til forbedringer, og de vil slik kunne bidra aktivt i utformingen av den digitale antologien.

I arbeidet med manusskrivingen har prosjektgruppa erfart at det er en fordel å lage korte, screencasts (*teasere*) som legges ut i god tid før den synkron nettundervisningen. Hver *teaser* bør sette det aktuelle temaet på dagorden og gi studentene konkrete problemløsningsoppgaver/oppdrag de skal forsøke å finne ut av i forkant av den synkrone nettundervisningen. Dette jobbes det så videre med i selve undervisningen. Deretter lages en ny screencast som oppsummerer og skisserer etterarbeid: Faglærer retter oppmerksomheten mot særskilte kunnskaper og ferdighetene studenten bør jobbe videre med og konsolidere. Her følger et eksempel på modell til screencast, som kan gjentas gjennom studieåret:

Emne: *Spanskspråklig litteratur og kultur 1* (Spansk årsstudium, H-17)

Hovedtema: *Byer i Latin-Amerika*

Undertemaer: bystruktur i precolombiansk tid, urbaniseringsprosessen i kolonitiden, storyber i moderne tid

-studentoppdrag 2. Relevant fagstoff	utdypes	- videre arbeid 2. Supplerende fagstoff
--	----------------	---

Neste hovedtema: *Storgods og utfordringer i landbrukssektoren i Latin-Amerika*
 Undertemaer, som studentene kan være med på å formulere): storgods, plantasjer, bondeopprør, migrasjon til storbyene og så videre.

Når studentene har gjort seg kjent med denne modellen, kan de være med å skissere/bestemme form og innhold i screencast, eksempelvis hvilke undertemaer som skal være med, type studentoppdrag, arbeidsmåter og lignende. Slik blir studentene *co-designers*, de deltar i utformingen av screencasts, formulering av læringsmål (*co-aims*), problemløsningsoppgaver, og læringsoppdrag (*learning expedition*), jmfør Jahnke (2016). Faglærer og studenter inngår i kontinuerlig dialog om kursdesignens hensikt, form og innhold.

Manuskrivingen til screencastene har tydeliggjort behovet for en helhetlig didaktisk tenkning rundt digital design, særlig med tanke på valg av innhold/innholdsdeler, tidspunkt for og i hvilken rekkefølge screencasts bør legges ut og hva slags type oppdrag studentene bør få i for- og etterkant av den synkrone nettundervisningen. En mer helhetlig tenkning vil bidra til bedre kvaliteten på undervisning- og veiledningstilbudet.

Siden det planlagte arbeidsseminaret i april ble kansellert, har prosjektgruppa ikke kommet så langt i FoU-samarbeidet som planlagt. Enkeltmedlemmer i gruppa planlegger imidlertid framtidig samarbeid om publikasjoner av nivåbaserte artikler og/eller bidrag på seminarer og konferanser, både om den tverrfaglige arbeidsprosessen (hvordan den har utspilt seg, suksessfaktorer og resultater) og rent (tverr)faglige temaer.

I tillegg har prosjektet fått flere positive sideeffekter, særlig med tanke på internasjonalisering: De innledende samarbeidsmøtene i april 2017 med fagansatte ved UH-institusjoner i Spania er relevante både i tilknytning til inkorporering av spansk i MFRISK og utviklingen av nettbasert bachelor i engelsk og fremmedspråk ved ØSS. Helt konkret vil samarbeidet i første omgang dreie seg om studieplandesign og design av emner i oversettelse, samt gjesteforelesninger på nett, der gjesteforeleser befinner seg fysisk på sitt kontor i Spania, noe «spansk» har positive erfaringer med fra tidligere.

Prosjektleder hadde i mars 2017, sammen med engelskkollega ved ØSS, foredrag ved University of Pécs (Ungarn), *Digital designs for student-centred teaching*, hvor hun inkluderte ideer og eksempler som var blitt utviklet gjennom det tverrfaglige samarbeidet norsk-spansk.

5. Konklusjon

Det har vært fruktbart for prosjektmedlemmene i norsk og spansk å utveksle ideer, erfaringer og synspunkter. Ved prosjektstart kjente de knapt til hverandres fagområder. Gjennom arbeidsprosessen har de oppdaget at de har mye tilfelles, særlig når det gjelder metodisk tilnærming i digitale læringsomgivelser. De er opptatte av å tilrettelegge for dialogisk interaksjon (Dysthe, 2001) og skape balanse mellom nettbasert synkron og asynkron kommunikasjon. Den interne kunnskapsinnhenting, gjennom erfaringsdeling og idémyldring, har vært en kilde til inspirasjon. Norsk kan tilpasse kunnskapsinnhentingens egne formål, mens spansk, basert på responsen fra «norsk», har videreutviklet egen kursdesign og fått nye ideer til vitenskapelige artikler.

At prosjektet har vært på tvers av fag og avdelinger, vil utvilsomt være fordelaktig for HiØ på sikt, da prosjektgruppa har gjort et grundig forarbeid for videre samarbeid i implementeringsfasen av kursdesignen. I tillegg har det faglige og sosiale samholdet i organisasjonen blitt styrket: Til tross for hvert fags egenart, føler man, ved å treffes på en felles læringsarena, at man jobber mot felles mål. Ved å lytte til andres tanker og erfaringer, plukker man opp ideer og omformer det som allerede eksisterer til noe nytt, og det er det som driver kreative mennesker framover, jamfør Garvey og Williamson (2002: 114). Samtidig har prosjektgruppa erfart at uforutsette hendelser og informasjon kan bidra sterkt til at sluttproduktet blir bedre enn man først trodde.

Gjennom prosjektet har medlemmene fått tid og rom til diskusjon om og refleksjon over nettbasert kursdesign, noe som er vanskelig å få til i en hektisk arbeidshverdag. En god del av tiden har gått med på å diskutere de didaktiske rammene, spesielt med henblikk på studieplanarbeid, HiØ sin strategiske satsning på fleksible og nettbaserte studier samt egen, faglige, didaktiske og digitale kompetanse. Dette har vært nødvendig for å finne et felles ståsted og kartlegge utviklingsmuligheter. Ideen om en blogg/portal som samlet synliggjør HiØs språkprofil, er noe prosjektgruppa mener bør tas videre, både for bedre å synliggjøre det gode arbeidet som allerede gjøres og gjøre HiØ mer attraktiv som samarbeidspartner.

Kilder:

- Aakre, J. D. & Scharning, H. S. (2016). *Prosjekthåndboka. 3.0. Verktøykasse for kreative team*. Oslo: Universitetsforlaget. 3. utgave.
- Biggs, J. & Tang, C. (2007). *Teaching for Quality Learning at University*. Maidenhead: Open University Press/McGraw Hill.
- Dysthe, Olga (red.) (2001): *Dialog, samspel og læring*. Abstrakt forlag. Oslo.
- Foldnes, N. (2016). The flipped classroom and cooperative learning: evidence from a randomized experiment. I: *Active Learning in Higher Education*, 17 (2016)1: 39-49. Hentet 27.05.2017. fra <http://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1469787415616726>
- Fossland, T. (2015). *Digitale læringsformer i høyere utdanning*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Govindarajan, Vijay og Trimble, Chris (2010). *The other side of innovation: solving the execution challenge*. Harvard Business School Publishing. Boston, Massachusetts
- Grønn, B. (2017). Språklige oppdagelsesprosesser i nettbasert veiledning i fremmedspråk. I: Karlsen, T.J., M.S. Jensen og G.S. Luthen (red.). *Veiledning og oppdagelse* (s.113-140). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Hvistendahl, R. (2001). Fagdidaktikk og kulturell refleksjon, i *Acta Didacta Norge* 5/2001 (s. 149-163). Oslo: UiO.
- Jahnke, I. (2016). *Digital Didactical Designs. Teaching and Learning in CrossActionSpaces*. New York: Routledge. Umeå: Umeå University Press.
- Karlsen, J. T. (2013). *Prosjektledelse – fra initiering til gevinstrealisering*. Oslo: Universitetsforlaget. 3. utgave.
- Klev, Roger og Levin, Morten (2002): *Forandring som praksis. Endringsledelse gjennom læring og utvikling*. Fagbokforlaget. Bergen. 2. utgave.
- Kuvås, Bård (2017): *Tillitsbasert ledelse virker*. BI Business Review. Hentet 24.05.17. <https://www.bi.no/forskning/business-review/articles/2017/03/tillitsbasert-ledelse-virker/>
- Sams, A & J. Bergmann (2013). *Flip Your Student's Learning*. Educational Leadership, 70 (6): 16-20
- Garvey, Bob and Bill Williamson. 2002. *Beyond Knowledge Management – Dialogue, creativity, and the corporate curriculum*. Essex, England: Pearson Education Limited.
- Yukl, Gary: Å lede endringsprosesser. I: Martinsen, Ø.L. (red.) (2009): *Perspektiver på ledelse*. Gyldendal akademisk. Oslo.

